

ПРИГЛАШЕНИЕ К ДИСКУССИИ

Письмо в редакцию журнала “Социология: теория, методы, маркетинг”

Ежегодная публикация материалов о присуждении научной степени по социологии под рубрикой “ВАК Украины информирует...” заставляет задуматься об уместности подобной инициативы. Предлагаю в рубрике “Социологическое образование” журнала “Социология: теория, методы, маркетинг” раз в год представлять отчет об экспертизе рукописей учебников (учебных пособий), проведенной комиссией по социологии Научно-методического совета МОН Украины. Этой деятельностью комиссия занимается почти два десятилетия под руководством председателей в следующем порядке: Волович В.И. — до 2002 года, Евтух В.Б. — 2002–2007 годы, Яковенко Ю.И. — в 2007 году, Шуст Н.Б. — 2007–2010 годы и Бакиров В.С. — с 26.02.2010 года.

Время от времени среди представителей социологической общественности Украины возникали вопросы типа: каким образом то или иное учебное издание получило гриф МОН и кто за это несет персональную ответственность? Поэтому попытаемся сделать ситуацию более прозрачной. Действительно, общеизвестно, что развитие гражданского общества в Украине зависит от усилий каждого гражданина, каждой общественной организации, СМИ и т.п. К примеру, образовательное ведомство Украины уже не один год на своих сайтах прозрачно представляет как материалы по регистрации рукописей, предложенных вузами Украины для получения грифа МОН, так и соответствующие решения, в частности реквизиты разрешительных писем МОН по присвоению грифа той или иной рукописи.

Однако, как следует из отчета научно-методической комиссии (НМК) по социологии за 2010 год, порой возникают коллизии, не понятные для самой комиссии, а именно: на официальном сайте министерства <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy>, где освещается ход общественного обсуждения рукописей, мы сталкиваемся с сообщениями о присвоении грифа в течение года тем рукописям пособий/учебников по социологии, которые:

- во-первых, вообще не направлялись на экспертизу в комиссию по социологии;
- во-вторых, получили гриф, несмотря на вывод комиссии — “отклонить ходатайство вуза для дальнейшей доработки соответствующими авторами своей рукописи и обращения вуза с повторным ходатайством к комиссии”.

Итак, и в НМК возникают вопросы в отношении таких рукописей: каким чудом определенное учебное издание получило гриф МОН и кто за это несет персональную ответственность? Убежден, что публикация ежегодно-

го отчета НМК усилит ответственность за качество учебной литературы по социологии для студентов вузов Украины со стороны участников этого деликатного процесса, в частности, *написания рукописей, их экспертизы, а также организационного сопровождения.*

С неизменным уважением к коллективу редакции, редколлегии и главным редакторам ведущего социологического журнала Украины,

Ю.И.ЯКОВЕНКО,

заместитель председателя, ответственный с 26.02.2010 года за организацию экспертизы рукописей со стороны НМК по социологии

P. S. Отчет за 2010 год прилагаю.

**Звіт за 2010 рік
про експертизу рукописів підручників (навчальних посібників),
здійснену комісією із соціології Науково-методичної ради
МОН України**

Комісія із соціології чинна
згідно з наказом МОН від 26.02.2010 року № 150
“Про затвердження голів і заступників голів НМК”

За звітний період:

1. Проведено науково-методичну експертизу 17 рукописів навчальної літератури щодо присвоєння грифу Міністерства освіти і науки України. За результатами експертизи 12 рукописів було рекомендовано і 5 — відхилено для доопрацювання.

Рекомендовано:

1. *Хорунжий А.Г.* Соціальне управління. Курс лекцій. — Львів: ЛНУ, 2010 (повторна експертиза).
2. *Лукащук В.І.* Соціологія. Навчальний посібник для студентів природничих спеціальностей. — Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2010.
3. Курс лекцій із соціології освіти / За заг. ред. В.І.Астахової. — Харків: Вид-во НУА, 2010.
4. *Грабовець О.В.* Соціологія суспільства. Навчальний посібник. — Чернівці: Чернівці. держ. ін-т економ. і управління, 2010.
5. *Гарас Л.М., Ємельянова Ю.П., Осиповський С.М.* Соціологія. Навчальний посібник. — Луцьк, 2010.
6. *Огаренко В.М., Катаєв С.Л., Малахова Ж.Д.* Економічна соціологія. Навчальний посібник. — Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2010.
7. *Городняк І.В.* Соціологія освіти. Навчальний посібник. — Львів: ЛНУ, 2010 (повторна рецензія).
8. Соціальна робота. Навчальний посібник / За заг. ред. К.М.Левківського. — Київ: НТУУ “КПІ”, 2010.
9. *Докаш В.І., Гнатчук О.С., Каралаш Н.Г. та ін.* Соціологія. Навчальний посібник. — Чернівці: Рута, 2010.

10. *Герасимова Е.М., Доній Н.Є., Тополь О.В.* Соціальна робота зі спеціальними групами клієнтів. Навчальний посібник. — Чернігів: ЧНПУ, 2010.
11. *Покулита І.К.* Соціологія культури. Навчальний посібник. — Київ: НТУУ “КПІ”, 2010 (повторна експертиза).
12. *Єрескова Т.В., Мазурик О.В., Никифорова Н.О.* Практикум з дисципліни “Методологія та методи соціологічних досліджень”. — Донецьк: Вид-во НУУ, 2010.

Відхилено для доопрацювання:

1. Соціологія міста. Навчальний посібник / За заг. ред. Міхеєвої О.К. — Донецьк: Вид-во НУУ, 2010.
2. *Іванова Т.В.* Социология. Медицинская социология. Учебное пособие. — Сумы: Сумской гос. ун-т, 2010.
3. *Масальський В.І.* Соціологія у конспективному викладенні. Навчальний посібник. 2-ге видання, доопрацьоване. — Донецьк: ДНУ, 2010.
4. *Литвин А.П., Кубаєвський М.К., Лук’яненко С.В.* Соціологія. Навчальний посібник. — Тернопіль: ТНЕУ, 2010.
5. *Берегова Г.Д., Король А.І.* Соціологія: Частина перша. Історія соціології. — Херсон: Айлант, 2010.

2. Розглянуто і підтримано висунення

підручника “Соціологія” за редакцією В.Г.Городяненка на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки за 2011 рік.

3. Повідомляємо на завершення, що наше звернення до офіційного сайту міністерства щодо перебігу громадського обговорення рукописів дозволило встановити випадки надання грифу протягом 2010 року тим рукописам посібників/підручників, котрі,

по-перше, не були взагалі подані на експертизу до комісії із соціології:

- 1) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/58/> *Кияновська Л.О., Пилатюк О.Б., Ластовецька-Соланська З.М., Скорик А.Я.* “Нариси з музичної соціології” (№1/11-12218 від 29.12.2010), Львівська національна музична академія ім. М.В.Лисенка.
(*Наведене в дужках, наприклад, № 1/11–12218 від 29.12.2010, є реквізитами дозвільного листа з боку МОН України.*)
- 2) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/57/> *Пірен М.І.* “Загальна соціологія” (№ 1/11-11810 від 22.12.2010), Міжрегіональна академія управління персоналом.
- 3) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/45/> *Савицька Л.І., Савицький О.В.* “Соціологія і фізична культура” (№ 1/11-9046 від 29.09.2010), Національний технічний університет України “КПІ”.
- 4) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/43/> *Хоружа Л.Л.* “Соціологія виховання” (№ 1/11-8800 від 22.09.2010), Київський університет ім. Б. Грінченка.

- 5) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/31/> Рахманов О.А. “Соціологія підприємництва” (№ 1/11-6282 від 12.07.2010), Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.
- 6) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/23/> Н.М. Мадей. “Соціологія релігії” (№ 1/11-3875 від 11.05.2010), Львівський національний університет ім. І.Франка;

по-друге, було надано гриф усупереч висновку комісії: відхилити клопотання ВНЗ для наступного доопрацювання:

- 7) http://www.mon.gov.ua/hryfy/29/info_29-02_07_10.doc Я.І.Пасько, М.О.Соболевська, А.В.Стрельникова, О.К.Міхеєва та ін. (за заг. ред. О.К.Міхеєвої) “Соціологія міста” (№ 1/11-5781 від 29.06.2010), Донецький державний університет управління.
- 8) <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=hryfy/32/> В.І.Масальський. “Соціологія у конспективному викладенні” (видання 2-ге, доопрацьоване) (№ 1/11-7676 від 11.08.2010), Донецький національний університет.

Тому чинна комісія не може нести відповідальність за зміст та якість восьми видань 2010 року, наведених (ретроспективно) у п. 3 звіту.

Заступник голови комісії із соціології
НМР МОН України

Ю.І.Яковенко

Вчений секретар

В.В.Чепак